І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 157. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 25-го СЕРПНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 25, 1966 No. 157. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 24-го серпня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЗНОВУ ЗАКЛИКАЄ БАТЬКІВ, щоб не дозволяли своїм дітям залишати школу, поки не закінчать принаймі середньої школи (гай скул). З таким самим зверненням минулого року Президент звертався до учнів середньої школи, заявляючи їм, що без закінчення школи важко буде в найближчих роках дістати працю, бо нові технологічні винаходи вимагають від працівників освіти, принаймі такої, яку дає гай скул. Президент закликає всіх працювати в тому напрямі, щоб вся молодь у шкільному віці не залишала школи, поки не здобуде диплому про її закінчення.

ПРЕДСТАВНИКИ УРЯДУ ЗАЯВЛЯЮТЬ в Палатній Комісії в справі протиамериканської діяльности, що не треба нового закону на те, щоб можна було карати тих всіх які допомагають ворогам у Північному В'єтнамі, або які вороже ставляться до американських збройних сил. Були випадки, що комуністи або ліві проґресисти, головним чином студенти, старалися припинити рух поїзду із військом, яке їхало до В'єтнаму, або висилали гроші та ліки до Північного В'єтнаму. В Комісії зізнавав представник Департаменту Скарбу Фред Биртон Смит і генерал бриґади з Департаменту Оборони, і обидва вони заявили, що дотеперішні закони дозволяють карати всіх тих, які допомагають ворогові і які виступають проти збройних сил ЗДА.

ГУБЕРНАТОР РОКЕФЕЛЛЕР ЗАПОЧАТКУВАВ виборчу кампанію за свій перевибір на третю каденцію в цьогорічних виборах, що відбудуться на початку листопада. 22-го серпня він їздив по Квінсі та Брукліні у відкритому авті та промовляв до людей, що збиралися в тих місцях, де він затримувався і промовляв до зібраних. Рокефеллер відкинув твердження демократичного стейтового проводу про те, що Рокефеллер старається „купити собі" цьогорічні вибори, витрачаючи на них 20 мільйонів дол. Рокефеллер висміяв своїх демократичних противників, які уживають аж таких виборчих засобів, не порушуючи політичних чи економічних проблем у виборчій кампанії, бо їх не мають — твердить нюйорський губернатор.

ПІДГОТОВЛЯЮТЬ ФІЛЬМИ ПРО ВБИВСТВО президента Кеннеді та висліди праці Комісії Воррена, яка опублікувала окремий звіт про це вбивство та видала його книжкою. Фільм підготовив нюйорський адвокат матері вбивника пані Марґарити Освалд, який написав книжку про це вбивство, Марк Лейн, та кіновий продуцент Еміль де Антоніо. Фільм ані не твердить, що Лі Гарві Освалд вбив Президента, ані не заперечує цього. Але в фільмі підкреслюється те, що Комісія Воррена не переслухала всіх можливих свідків. Фота до фільму пороблено ще в березні на місцях злочину. Фільм не є кольоровий. Він коштує 60,000 дол. Телевізійні стації в ЗДА і в Англії стараються висвітлювати цей фільм.

У СВІТІ

21-ША СЕСІЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ЗІЙДЕТЬСЯ 20 вересня ц. р. Вона стоятиме головно під знаком В'єтнамської війни і загострених у зв'язку з нею американсько-совєтських відносин. Одною з головних справ на денному порядку буде знову прийняття Комуністичного Китаю до ОН. На останній Генеральній Асамблеї перейшов внесок ЗДА, що це „важлива справа" і тому вимагає двох третіх голосів. В голосуванні було 47 голосів „за" і 47 „проти" з 20-ма, що стрималися. Амбасадор ЗДА в ОН Артур Ґольдберґ заявив, що в кожному разі ЗДА є рішуче проти пов'язування справи участи Комуністичного Китаю в ОН із участю Вільного Китаю (Тайвані), — ЗДА підтримують право Тайвані.

ЛІДЕРА ІНДОНЕЗІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ ДІПУ НУСАНДТАРУ АЙДІТА ВІДНАЙШЛИ були недалеко Сольо, в поганій місцевій халупі, під час військових розшуків, 21 листопада 1965 року і досвіта найближчого дня розстріляли — виявляє кореспондент „Н И Таймсу" Сеймур Топпінґ. Айдіт був віце-прем'єром і міністром в уряді президента Сукарна і одним із його найбільш довірених осіб. Індонезійські власті ніколи не виявили долі Айдіта ані зізнань, що їх склав Айдіт про куліси невдачного перевороту з 30 вересня минулого року.

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ЗВІЛЬНЕНО КОМАНДАНТА летунства генерала Вернера Паніцкого за публічне критикування військового міністра Кай Уве фон Гасселя, який буцім-то завинив у катастрофі понад 60 німецьких військових суперсонічних літаків. Гадають, що названий міністер також подасться до димісії. Катастрофи тих літаків наробили в Німеччині величезного шуму й насторожили публічну опінію.

ПІВНІЧНИЙ В'ЄТНАМ ОФІЦІЙНО ВІДКИНУВ пропозицію трьох південно-азійських країн — Таї (Сіяму), Маляйзії і Філіппін, щоб скликати мирову конференцію для справи В'єтнаму, та ще й вилаявся проти тих країн, назвавши їх „прислужниками американського імперіялізму".

КОНҐО ПРИЗНАЧИЛО НА СВОГО АМБАСАДОРА У ВАШИНҐТОНІ колишнього конґолійського прем'єра Сириля Адулю. Коли колишній президент провінції Катанґа Мойсе Чомбе став прем'єром конґолійського уряду, він вислав популярного в Конґо Адулю до Бельгії. В Конґо є тепер військовий режим: президентом є „генерал" Жозеф Мобуту (він сам себе призначив на президента), а прем'єром є генерал Дяка Мунґуль.

У МИНУЛОТИЖНЕВОМУ ЗЕМЛЕТРУСІ В ТУРЕЧЧИНІ ЗГИНУЛО за офіційною статистикою 1.897 осіб та було ранених 2.191, але гадають, що коло дальшої тисячі жертв є ще під руїнами домів у 139 селах на терені 19-ох провінцій. Урядові кола перестерегли, що внаслідку того землетрусу може виникнути зараза холери, якщо мерщій не очистять усіх румовищ, під якими є невіднайдені ще жертви.

З ЖЕНЕВИ ВИЇХАВ ВЕЛИКИЙ БЛИСКУЧО-АЛЮМІНІЄВИЙ „трейлер", причеплений до трактора, що його випозичила італійська автомобільна фабрика „Фіят", до 25 міст у 18 країнах Західньої і Східньої Европи. Цей спеціяльно всередині влаштований віз — це рухома виставка поштових марок Об'єднаних Націй. Ця рухома виставка має вернутись до Женеви на 1 листопада ц. р. У тому вагоні можна не тільки оглядати всі поштові марки, що їх випустили Об'єднані Нації впродовж свого існування, але й купувати їх та висилати на довільні адреси — почерез головну кватиру ОН в Ню Йорку.

МекНамара плянує „врятувати" 40,000 рекрутів, відкинених рекрутаційними комісіями

Ню Йорк. — Секретар оборони Роберт МекНамара, промовляючи на Конвенції Воєнних Ветеранів, виявив, що він плянує „врятувати" для військової служби 40,000 тих рекрутів, які були відкинені рекрутаційними комісіями внаслідок того, що вони не відповідали фізичним або умовим вимогам які ставиться до американських вояків. Таким чином були б знижені фізичні й умові вимоги при покликуванні до військової служби. Число врятованих рекрутів мало б винести 100,000 в найближчому фінансовому році — казав секретар оборони. Ці відкинені рекрути походили в найбільшому числі з кол убогого населення з так званих міських нетрів. Їх мали б додатково вишколювати, щоб збільшити їх стандарт в фізичній та умовій ділянках. Але у військових колах заява МекНамари викликала здивовання, бо минулого року Конґрес відкинув був пропозицію, щоб призначити додаткових $16,375.000 на окрему вишкільну програму, згідно з якою мали б вишколювати і доучувати рекрутів, які не відповідали рекруційним вимогам. Деякі кола гадають, що цей проєкт є частиною великої програми президента Джансона для поборювання убогости. Військовики сумніваються, чи армія надається до того, щоб виконувати соціяльно-економічні експерименти. Тепер військовість щороку відкидає коло 600,000 рекрутів тому, що вони не відповідають рекруційним вимогам.

Ніксон поручає конференцію азійських країн для справи В'єтнаму

Вашинґтон. — Колишній віце-президент Ричард Ніксон заявив на пресовій конференції, яку відбув в будинку Сенату після його зустрічі з республіканськими конґресменами і сенаторами в минулий вівторок 23 серпня, що він, Ніксон, вважає дуже доброю ідеєю, щоб для мирного конструктивного полагодження в'єтнамської проблеми відбулася паназійська конференція. Ніксон признав, що у такій конференції мусять взяти участь Комуністичний Китай і Північний В'єтнам. Ніксон ствердив, що хоч В'єтнам став міжнародною проблемою, проте він є азійською країною, а ЗДА є тихоокеанською державою. Ці завваги Ніксона коментатори вважають за відхил від його дотеперішнього становища, в якому він завжди поручав енергійніше ведення війни під гаслом остаточної перемоги. Гадають, що теперішнє становище Ніксона у справі В'єтнаму узгіднене з проводом Республіканської партії під кутом найближчих виборів. —Тим часом у В'єтнамі сталася прикра для американців подія: вантажний корабель „Батон Руж Вікторі", містоти 8.500 тонн, що віз воєнний виряд, наїхав перед самим Сайґоном на підкинену комуністами міну і затонув, при чому згинуло 6 осіб з численної залоги. Посилились також бої у дельті ріки Меконґ, при чому комуністам удалося збити два американські літаки.

Уряд зарядив слідство в справі подорожчання коштів лікування

Вашинґтон. — Президент Джансон 23-го серпня конферував із секретарем здоров'я, виховання і добродійности Джаном В. Ґарднером і вирішив, щоб Департамент, очолюваний Ґарднером, перевів слідство, чому в останніх шістьох місяцях подорожчали аж на 3.4 відсотки кошти лікування в цій країні. Після конференції з Президентом Ґарднер заявив на пресовій конференції в Білому Домі таке: „Я не твержу, що заіснували надужиття в цій справі, але ми бажаємо докладно прослідити цю проблему і то в якнайкоротшому часі". Переслухання будуть вести у співпраці з Департаментом Праці, з Радою Президентських Економічних Дорадників та з представниками інших федеральних аґенцій. Секретар Ґарднер визначив на голову комісії, що вестиме слідство, свого асистента Вілляма Ґорґема.

Посвячення пам'ятника на могилі Начального Пластуна Сірого Лева відбудеться в суботу цього тижня

Баффало, Н. И. — Згідно з повідомленням Пластового Проводу в ЗДА, в суботу 27 серпня ц. р. відбудеться тут, на кладовищі Лакаванна посвячення пам'ятника на могилі Начального Пластуна сл. п. проф. Северина Левицького, знаного під пластовим псевдонімом Сірий Лев, та його Дружини — сл. п. Оксани Левицької. Святочний акт відкриття пам'ятника, виконаного за проєктом архітекта інж. Я. Січинського, назначено на годину 2-гу по полудні. Після посвячення буде відправлена над могилою Начального Пластуна і його Дружини панахида. Збірка пластових делеґацій і громадських репрезентацій відбудеться о год. 1.30 по полудні на згаданому кладовищі. На керівника урочистости відкриття призначила Головна Пластова Булава пластуна-сеньора Я. Лучканя, крайового команданта пластунів у ЗДА. Цього ж дня в суботу 27 серпня і в неділю 28 серпня ц. р. відбудеться в Боффало Сьомий Крайовий З'їзд Пластового Сеніорату в ЗДА. Початок з'їзду, що буде проходити в залях готелю „Боффало", 5-та година по полудні. Присутні на посвяченні пам'ятника пластового юнацтва і старше пластунство влаштовує в суботу увечері святочну ватру на пластовій оселі „Новий Сокіл" біля Боффало.

Артист-маляр Олександер Климко говоритиме в неділю на Союзівці

Союзівка, Керґонксон, Н. И. — В серії недільних літературно-мистецьких вечорів, влаштованих на цій Оселі УНСоюзу в Кетскильських горах, відбудеться тут вечір відомого українського мистця-маляра і декоратора Олександра Климка. Під час вечора мистець буде розповідати і демонструвати процес оформлювання сценічного фільму і телевізійної програми. Подарований мистцем на фонд будови української католицької церкви св. Трійці в Керґонксоні образ Собору св. Юра у Львові можна буде здобути за набуттям відповідних квитків під час Дня Праці в понеділок 4 вересня. Продаж квитків почнеться вже в цю неділю — 28 вересня ц. р. перед вечором і під час вечора Олександра Климка.

ЗУСТРІЧ РАСКА З У ТАНТОМ

Державний секретар ЗДА Дін Раск (зліва) під час розмови з генеральним секретарем У Тантом у Ню Йорку. В політичних колах здогадуються, що Раск намовляв У Танта, щоб він погодився кандидувати на пост генерального секретаря в наступній п'ятирічній каденції.

У Комуністичному Китаї закривають і профанують всі християнські церкви

Гонґ Конґ. - Тисячі недолітків, зорганізовані і нацьковані комунокитайським поліційним апаратом, продовжували тероризування мешканців всіх більших міст у Китаї, при чому вони повели деякі — намічені урядом — дії далекосяжного значення. У Пейпінґу вони закрили римо-католицький собор, здемолювавши його внутрішнє устаткування та здерли і спрофанували святі образи. Те саме зробили з протестанською церквою, посередині якої поставили величезну статую Мао Тсе-тунґа. Існують познаки, що комунокитайські власті, не хотячи закрити офіційно християнські святині з уваги на закордон, призначили ролю виконавців недоліткам як ніби безвідповідальному елементові, який проте діє під виразним патронатом державних і партійних властей. Дії недолітків під гаслом „культурної революції" прийняли деякі цілком диковинні форми. І так — перед крамницею квітів поставлено плякат, що квіти в приватних домах — це буржуазний пересуд, — перед крамницями з поштовими марками вивішено транспарент з натавруванням філятелістів, як послідовників буржуазного анахронізму, а водіям триколісних роверів заборонено приймати пасажирів, хіба, що ті пасажири самі будуть возити себе і — водія. Внаслідку таких „розпорядків" життя по великих містах в Китаю анархізується, багато крамниць закриваються. Такими самочинними наказами зміняться всі традиційні назви вулиць на „революційні".

У Західній Німеччині загострився конфлікт між міністерством оборони і військом

Бонн. — Найвищий ступнем і становищем старшина в західньо-німецькій армії, генерал Гайнц Треттнер, генеральний інспектор збройних сил, зголосив свою резиґнацію, подавши за причину брак можливости співпрацювати гармонійно з заступником міністра оборони Кай-Уве фон Гасселя, віцеміністром Карлом Ґумбелем. Ґумбель — мовляв — заступаючи свого шефа у відпустковому часі, почав заводити нові порядки й реформи, з якими не могли помиритись високі старшини. Становище генерального інспектора німецьких збройних сил рівнозначне становищу голови шефів об'єднаних штабів в Америці. Резиґнація генерала Треттнера прийшла в три дні після резиґнації шефа західньо-німецького військового летунства генерала Вернера Паніцкого, який публічно закинув фон Гасселеві різні промахи. В західньо-німецькому парляменті — Бундестаґу — заповіджено дебати над цією кризою. Особливо опозиційна Соціял-демократична партія широко використовує той конфлікт між високим старшинством і цивільним керівництвом збройних сил у своїй кампанії проти уряду Людвіґа Ергарда. Припускають, що канцлер Ергард буде таки примушений виректись свого міністра оборони Кай-Уве фон Гасселя.

Ікону, що її привіз о. Агапій Гончаренко, знайшли у Ню Йорку

Ню Йорк. — Останньої неділі сенсацією Ню Йорку стала ікона, що зображує св. Антонія. Цю ікону знайшли в пивниці старої грецької церкви на Бронксі. Парох цієї церковці отець Йосип Костакіс зацікавився старовинним малюнком і після консультації з деякими спеціялістами іконографії ствердив, що ікона зображує святого Антонія і була власністю українського священика Агапія Гончаренка, який привіз її до Ню Йорку з Греції і тут залишив. Преса подає, що на іконі є св. Антоній з Теб. На іконі зображений чернець у чорній рясі з каптуром на голові, з білою бородою, що ярко виділяється на тлі чорного чернечого убрання. У руці святого звій записного перґамену, на якому напис українською мовою: Дай їм, Боже, пізнати дійсного і правдивого Бога і дай їм силу залишитись у правдивій вірі". Немає ніякого підпису автора цього малюнку. Знавці, яких покликав о. Костакіс, кажуть, що ікона має найменше триста років. Її мав привезти український монах — священик Агапій Гончаренко в 1865 році. Чому преса говорить про святого Антонія з Теб — невідомо. Ікона, якщо вона належала отцеві Агапієві Гончаренкові, напевно зображує святого Антонія Печерського, основника чернецтва в Україні. Він народився в Любичі на Чернігівщині 982 р., постригся в ченці в монастирі на Атосі у Греції і потім був співосновником Печерського Монастиря. Помер у Печерській Лаврі в 1073 р. і там був похований. Та про ікону мусять ще висказатись знавці візантійської і старо-української іконографії; вони можуть дійти, хто був автором цієї ікони. Покищо ікона дістала високу ціну — 100.000 дол. Правда о Йосип Костакіс заявляє, що він її не продасть, а бажає залишити її для своєї церковці. В неділю, 21-го серпня ця ікона була виставлена на публічний показ у грецькій церкві святих Константина й Олени в дільниці Ню Йорку Джексон Гайст на Квінсі. Тисячі людей з зацікавленням оглядали ікону, а преса принесла обширні звідомлення про цю подію. Покищо вся ця справа і сама ікона залишається містерією. Цю містерію мусять виявнити знавці — іконографи і щойно вони порішать, чи справді знайдена в малій грецькій церковці у Ню Йорку ікона належала нашому першому іміґрантові - священикові з України о. Агапієві Гончарекові.

КУЛЬТУРНА КОМІСІЯ УНСОЮЗУ ВІДБУЛА НАРАДИ, СХВАЛИЛА ПРАЦЮ ВИХОВНО-ДОСЛІДНОГО КОМІТЕТУ

Джерзі Сиparams, Н.Дж. — У вівторок 23-го серпня ц.р. тут у приміщенні Головної Канцелярії УНС відбулися чергові пленарні наради Культурної Комісії УНСоюзу, головним предметом яких було звідомлення голови її Виховно-Дослідного Комітету гол. радного УНС Мирона Куропася, обговорення цього звіту та схвалення дальших напрямних для праці цього Комітету.

У нарадах взяли участь усі члени Культурної Комісії, а саме: її голова — головний предсідник УНС Йосип Лисогір, який проводив нарадами, заступник головного предсідника і керівник рекордового департаменту УНС Володимир Сохан, головний секретар д-р Ярослав Падох, головний касир Іван Кокольський, голова Головної Контрольної Комісії УНС д-р Володимир Галан, голова Виховно-Дослідного Комітету Культурної Комісії УНС проф. Мирон Куропась, головний редактор „Свободи" Антін Драган і редактори В'ячеслав Давиденко, Іван Кедрин-Рудницький, Богдан Кравців, д-р Лука Луців, Зенон Снилик і Остап Тарнавський.

На початку наради Культурна Комісія перевірила стан виконання постанов і ухвал попередньої наради, зокрема стан підготови другого тому англомовної Енциклопедії Українознавства за редакцією проф. д-ра Володимира Кубійовича, як також стан підготови збірника для відзначення 50-річчя Української Національної Революції, що вийде друком під кінець цього року. Головну увагу на цих нарадах приділила Культурна Комісія праці і плянам її Виховно-Дослідного Комітету. Голова цього Комітету проф. Мирон Куропась склав основний звіт з діяльности від часу створення цього Комітету на річних нарадах Головного Уряду УНС в травні 1965.

У склад Виховно-Дослідного Комітету, що своїм осідком визначив Шикаґо, входять: о. Орест Кулик, о. Йосип Шарий, проф. Ю. Назаревич, проф. Адам Антонович, проф. В. Корчинський, д-р Петро Харук, Мирослава Нагорняк-Граб і Марія Деметро. Крім тих членів, що тісно співпрацюють у працях Комітету на терені Шикаґо, є члени-кореспонденти, а між ними Мати Ольга, директор Джюньйор Менор Коледжу у Філядельфії, д-р Володимир Нагорняк, проф. Іван Білоус, проф. Тарас Шмаґала. Голова Виховно-Дослідного Комітету Культурної Комісії УНС в подробицях подав про початкову працю цього Комітету, з'ясовуючи основні завдання і цілі його, та й пояснюючи методи його праці. Проф. Мирон Куропась стверджував, що основною метою Виховно-Дослідного Комітету є при допомозі опитів і анкет знайти і встановити дійсний стан виховних проблем у цій країні та в той спосіб підготовити наукову базу для досліду виховної проблематики.

Проф. Мирон Куропась підкреслював, що Виховно-Дослідний Комітет — це тіло, яке займається тільки дослідною працею і його завданням в ніякому випадку не є визначувати, чи тим менше дораджувати виховні цілі, чи методи. Комітет визначив собі мету науковими методами з допомогою опитів й анкет відтворити стан виховання і з вислідів науково-дослідної праці цього Комітету могтимуть користати всі ті організації й установи, які мають ціллю виховання молоді. Познайомивши всіх членів Культурної Комісії з формою анкети, що її виготовив Комітет для своєї дослідної роботи, проф. Куропась висловив жаль, що в деяких випадках Виховно-Дослідний Комітет не знайшов співпраці, головно внаслідок незрозуміння методів праці Комітету. Професор Куропась повідомив про пророблену уже поважну працю в дослідах і висловив свою подяку всім тим організаціям й окремим особам, які в цій науково-дослідній праці взяли участь. Після живої дискусії Культурна Комісія прийняла з признанням звідомлення голови її Виховно-Дослідного Комітету і порішила від себе поробити всі заходи і докласти всіх зусиль для підтримки науково-дослідної праці цього Комітету, щоб спопуляризувати її у громадянства.

Культурна Комісія висловила надію, що наші установи, які займаються справами виховання, як Шкільна Рада УККА, як також наші організації молоді підуть назустріч праці Виховно-Дослідного Комітету, бо висліди цієї праці будуть корисною допомогою в їхній діяльності в ділянці виховання молоді. Обміркувавши ще цілу низку інших актуальних справ, Культурна Комісія УНС порішила відбути наступні наради в жовтні ц.р. і на тих нарадах віддати повну увагу справі 75-ліття Українського Народного Союзу, що припадає на 1969 рік.

Большевики арештували шість членів баптистської секти

Москва. — Шість провідників баптистської секти арештувала совєтська влада за орannізування релігійних процесій, ведення недільних шкіл, як також за хрещення в ріці Доні без урядового дозволу. Про ці арештування подала у вівторок „Учительская газета". В останньому часі кремлівські ватажки бажали здобути впливи у всіх сектах баптистів, але безуспішно. Ці арештування виглядають на репресії на ці секти, які відмовились співпрацювати з офіційною визнаною режимом Російською Баптистською Євангельською Церквою. „Известия" надрукували недавно статтю, в якій обвинувачувала баптистів у ритуальному вбивстві. Цей офіціоз партії й режиму підтримує офіційну Російську Баптистську Церкву, що зі своєї сторони у співпраці з режимом також поборює „сектантські" групи баптистів.

„Учительская газета" подала, що ці провідники баптистів були суджені в Ростові над Доном і засуджені на різні кари в'язниці. Не подається всіх прізвищ засуджених релігійних діячів, лише одного, а саме П. Д. Білінського. У статті сказано, що секта, яка називає себе Євангелицькі християнські баптисти, організувала без повідомлення влади процесію до ріки Дону і хрещення у цій ріці своїх визнавців, нарушуючи в той спосіб приписи публічного порядку і викликаючи оправдані негодування населення округи. Обвинувачують також баптистів в тому, що вони мали свою друкарню, в якій друкували літературу, ворожу до совєтського режиму.

СВОБОДА SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Небезпека кожної війни

Кожна війна небезпечна, не лише тому, що безпосередньою логічною її консеквенцією є вбиті і ранені, є руїна багатьох людських осель і трагедія багатьох родин. Кожна війна породжує різні непередбачені проблеми й конфлікти. Не було воєн, що їх вислід можна було б наперед певно і докладно окреслити. Війна приносить найбільші несподіванки, включно з програю тих, які заявляють про свою „запевнену" перемогу, і виграю тих, які неначе не мають шансів на виграш. Були теж у всесвітній історії численні війни, які закінчувались „без переможців і без переможених", з даремною витратою велетенських жертв крови й майна.

Ось, наприклад, теперішня війна у В'єтнамі ніби ведеться тільки на маленькому, далекому обширі у південній Азії. Формально властиво нема там воюючих сторін, бо Америка не виповіла війни Північному В'єтнамові, ані Північний В'єтнам не виповів її Південному. Ця формальна сторінка тамошнього конфлікту дає пропаґандивну зброю в руки комуністичного Китаю, Москви і всіх міжнародних пацифістів, які кричать про американську „аґресію", хоч у всьому світі відомо, що не було б навіть комуністичної партизанки у Південному В'єтнамі, коли б не активна допомога збоку Північного В'єтнаму. І хоч усім відомі числа північнов'єтнамських полків і дивізій, які там борються, проте Північний В'єтнам до цього часу ніде не признавався, що він ті війська туди висилає. Мало того, навіть Міжнародна Військова Комісія, що існує у В'єтнамі від 1954 року, не опублікувала ні одного звідомлення до Об'єднаних Націй із ствердженням, що на терені Північного В'єтнаму воюють так то північнов'єтнамські реґулярні війська, бо один член тієї Комісії, комуністична Польща виразно цьому заперечує, Індія не хоче таким звідомленням наразити свою „невтральність", а третій член Комісії, Канада, не хоче опинитись в позиції ізольованої держави.

Гаррісон Солсбері з „Ню Йорк Таймсу", який недавно об'їздив сумежні з Китаєм країни, звертає увагу на інші цікаві моменти, що їх трудно було передбачити ще два роки тому. Отож, усі південноазійські країни, твердить він, а також Японія, Індонезія і Філіппіни, були б дуже раді, коли б Америка завдала у В'єтнамі дошкульної поразки комуністам, бо це не тільки перешкодило б перетворенню Південного В'єтнаму на нову фортецю комунізму, але й значно вдарило б по престижі комуністичного Китаю. Однак, голосно мало-хто з них до цього признається, хіба тільки Таї (Сіям), Вільний Китай (Тайвань), Філіппіни, Австралія, Нова Зеляндія, — та й годі. Всі інші країни бояться, що В'єтнамська війна втягне їх також у воєнний вир, — і це єдина причина, чому, напр., Індія і Японія так палко виступають проти „поширення війни", вбачаючи те поширення навіть у бомбардуванні Північного В'єтнаму. Вони в глибині серця хочуть, щоб американці виграли, але голосно протестують проти стратегії, яка ту перемогу запевнила б.

Довкола В'єтнамської війни завівся теж, так би мовити, дипломатичний танок з різними вихилясами. Комуністичний Китай, як і Совєтський Союз, переліцитовуються взаємно у лайках проти американських „імперіялістів і аґресорів". Але і Пейпінґ і Москва докладають всіх зусиль, щоб війна у В'єтнамі тривала якнайдовше. Тому Москва відкидає всі заходи Об'єднаних Націй, Британії й Індії, щоб скликати нову Женевську конференцію для справи В'єтнаму, а Пейпінґ заохочує Ганой до дальшої війни. Причина ясна: як Москва, так і Пейпінґ, зацікавлені в тому, щоб ЗДА якнайбільше виснажувались у В'єтнамі.

Пейпінґ, відмовивши Москві транзиту для військових достав до Північного В'єтнаму і примусивши її скеровувати свої кораблі до порту Гайфонґу, мріє про те, щоб американці заблькували той порт, або, ще краще, затопили якийсь совєтський корабель, бо може тоді у війну встрянув би Совєтський Союз. Подібну гру веде Москва, мріючи про американсько - китайську війну, в надії, що тоді Америка знищить китайські атомові влаштування і перекреслить на довгі роки китайські зазіхання до Сибіру.

Не можна було теж ще два-три роки тому передбачити, що в самій Америці буде стільки противників в'єтнамської політики Уряду. Хоч ці противники в меншості — проте вони такі є проблемою, з якою Уряд мусить рахуватися. В цій складній міжнародній і внутрішній ситуації надзвичайно трудно зберегти спокій та рівновагу духа і водночас діяти послідовно. Тому всі відповідальні критики, однаково з демократичного, як із республіканського боку, маючи на оці всі ці складні проблеми, виявляють свою критику в пристойних межах.

Мих. Килимний

БАГАТО ПОДІЙ НАРАЗ

Куритиба. — 14-го серпня, беручи до рук щоденну пресу, не сподівався зустріти в ній аж стільки подій нараз. Що не сторінка, то й щось важливе, щось варте уваги. Кожна з тих подій має своє власне обличчя, але всі вони вийшли з-під червоного стяґу. Отож, дозволимо собі зробити їм тут короткий огляд.

„Новий стрибок уперед"

Під таким заголовком телеграфічна аґенція „Новий Китай" 13-го серпня подала широкий звіт про пленум Центрального Комітету комуністичної партії Китаю, що відбувався у Пейпінґу в днях з 1-го по 12-те серпня, під головуванням Мао Тсе-тунґа. Цей пленум, перший від вересня 1962-го року, висловив Мао Тсе-тунґові цілковите і найширше довір'я в справі керівництва партією за останні чотири роки.

Далі довідуємось, що провідник китайських комуністів є не тільки „великим пролетарським революціонером-інтелектуалом", а ще й „найбільшим марксистом - ленінцем нашої ери, що перебрану спадщину захистив та розвинув і, як геніяльний творець, підняв марксизм - ленінізм на новий високий рівень".

Була „ера" Леніна, потім „ера" Сталіна, далі малощо не Хрущова, а тепер уже Мао Тсе-тунґа. Це, безперечно, досягнення марксизму й марксистів. Дивним також видається той факт, що марксизм - ленінізм так часто треба „піднімати". Піднімав його вже Сталін, потім Хрущов, а тепер з одного боку піднімають Брежнєв з Косиґіним, а з другого — Мао. Невже він так швидко падає додолу?

Зі згаданого звіту довідуємось, що пленум „схвалив перевести чистку серед військових шефів, інтелектуалів та керівних партійних осіб, які стали в опозицію до керівництва Мао Тсе-тунґа".

Таке маємо на внутрішньому червоно - китайському відтинку, а тепер подивимось на зовнішній бік справи.

Оминаємо тут випади пейпінґського пленуму на адресу „американських імперіялістів", що стали вже щоденним ритуалом китайських комуністів. Зате в справі „совєтських ревізіоністів" пленум справді поставив крапку над „і". Ось витяги з цитованого нами документу:

„З усією відповідальністю проголошуємо, що політика совєтських керівників - ревізіоністів є хибною й контрреволюційною... Послідовна лінія совєтських керівників протеґує домінацію імперіялізму і колоніялізму в цілому світі та реставрацію капіталізму в соціялістичному світі. Керівники КПСС зрадили марксизм - ленінізм, зрадили Леніна, зрадили здобутки великої жовтневої революції, зрадили пролетарський інтернаціоналізм..."

„Совєтські лідери, спілкуючи з північноамериканськими імперіялістами та з реакціонерами різних країн, формують новий „Священний Союз" проти комунізму, проти народів, проти революцій і проти Китаю. Цей „Священний Союз" є контрреволюційним... не можуть мати місця півзаходи у боротьбі між марксизмом - ленінізмом і модерним ревізіонізмом, бо вони непримирні".

Ясно, що серпневий пленум китайських комуністів рішуче перекреслив сподівання Брежнєва, висловлені ним на XXIII з'їзді КПСС про осягнення згоди з червоним Китаєм шляхом переговорів „на найвищому рівні". Між „непримирними" не може бути не то згоди, а навіть „півзаходів у боротьбі"...

На пейпінґському пленумі ухвалено, що червоний Китай протягом ближчого п'ятиріччя має зробити „новий стрибок уперед".

Протипартизани біля Тбілісі

Большевиків вважають за майстрів партизанської війни. Відомо, що в Академії ґенерального штабу ім. Фрунзе існує навіть спеціяльна катедра науки партизанських дій. Під час другої світової війни Москва успішно застосовувала проти німців партизанську боротьбу. А от тепер, із того ж числа часопису з 14-го серпня, довідуємося про зовсім інше.

Між гір, біля Тбілісі, столичного міста Грузії, у великій таємниці розміщено табори військ спеціяльного призначення. Вишколюють ті війська для поборювання партизанки. Навчання там провадиться посилене, головно використовується для цього ночі, коли мирні люди сплять. Хоч ті війська намагаються діяти непомітно, але їх є вже така кількість, що заховатися від людського ока тяжко, навіть у „заборонених зонах".

Тепер виникає запитання: чи не пов'язане вишколювання совєтських протипартизанських військ з готуванням червоного Китаю зробити в найближчому п'ятиріччі „новий стрибок уперед"?

Доказ поразки

Москва вирішила урочисто відсвяткувати п'ятиріччя з дня побудови „муру ганьби" в Берліні. З цього приводу німецьким комуністам наказано влаштувати гучні військові паради з відповідними промовами про „перемогу" соціялізму. В чому полягає та перемога — незрозуміло. Диктатор Східньої Німеччини, вірний вислужник Москви, Вальтер Ульбріхт, у своїй промові зазначив, що спорудження „муру ганьби" є спільним здобутком СССР, Східньої Німеччини і всіх інших соціялістичних країн. Далі він невиразно пробурмотів щось про „надійну оборону" проти аґресії зі Заходу.

Влучною відповіддю на цю комуністичну імпрезу були слова в спільному протесті комендантів трьох західніх зон Берліну - англійської, американської й французької: „Нема мотивів для відзначення акції, яка поділила місто, зруйнувала родини і забрала життя багатьом берлінцям". У тому ж протесті сказано ще: „Цей день яскраво демонструє банкрутство режиму в Східньому Берліні".

З нагоди п'ятиріччя „муру ганьби" Ульбріхтові та його московським господарям пригадали, що до часу його спорудження зі Східньої Німеччини до Західньої втекло три мільйони німців, а після того, вже на мурі, застрелено 58 осіб, які намагалися втекти з „комуністичного раю".

Містерії в Тітовому царстві

Найбільш загадковим видається комунізм у Югославії. Не встигли призабутися події, зв'язані з Джіласом, а тут надійшли нові.

Мілован Джілас відкрито друкував закордоном свої твори, спрямовані проти комунізму в СССР і Югославії. Він тепер сидить у тюрмі, але його „Нову клясу" не перекреслить ніхто.

Після Джіласа прийшов Михайло Михайлов. Цей

(Закінчення на стор. 3-ій)

КРОКОДИЛЯЧІ СЛЬОЗИ

Він не лише славетний український вчений. Ім'я його облетіло всі куточки світу і донині стоїть у першому ряді всесвітньовизнаних авторитетів.

Це видатний український садівник і помолог Левко Симиренко. З бібліографій відомо понад вісімдесять наукових праць вченого. Левко Симиренко був членом-кореспондентом Бельґійського об'єднання садівників, а в 1895 році — почесним членом французького національного помологічного об'єднання. Через п'ять років, тобто в 1900 році, він брав участь у міжнародному з'їзді плодоводів у Парижі.

Народився Левко Симиренко 1855 року в селі Млієві на Черкащині. Його батько, який походив з кріпаків, був для свого часу освіченою людиною і захоплено займався садівництвом.

По закінченні Київського та Одеського Університетів, Левка Симиренка, з наказу Москви, заарештовано і заслано на Сибір. Лише по десятьох роках йому вдається повернутися в Україну, та й то з забороною мешкати у великих, як тоді казали губерніяльних містах. Вчений оселився в рідному селі Млієві, де ввесь свій творчий порив віддає садівництву, збагачуючи своїм досвідом молоду науку помологію, як учення про ґатунки плодових і ягідних культур, як пізнавання біологічно-господарських ознак і властивостей плодів. Метою її було широко використовувати ґатунки у новому підсонні та в інших ґрунтових умовах росту. Напрямок, обраний Левком Симиренком у цій науці, дає змогу за короткий час значно збагатити ґатунки садових дерев та ягідних рослин.

Невтомно працюючи, Левко Симиренко створює у Млієві найбільший в Україні плодовий помологічний сад. Учений створив свою систему вирощування садового матеріялу та опрацював нові аґротехнічні заходи. Зокрема, він приділяв велику увагу питанням добору підщеп, щепленню сіянців у зеленому стані, формуванню корони, обрізуванню дерев та угноєнню садів.

Симиренківська характеристика плодових ґатунків, його барвисті мистецькі описи плодів — кращі зразки наукового об'єктивного пізнання. Він мріяв виростити в Україні рясні та багаті сади. З батькової колекції учений виділив гарний зимовий ґатунок яблук, названий ним на честь батька — „ренет Симиренка". Цей ґатунок, вирощуваний у Млієвському садовому розсадникові, знайшов широке розповсюдження не лише в садах України, але й далеко поза її межами.

Важливий період у житті і діяльності Левка Симиренка був присвячений Кримові і вивченню кримського садівництва. Його праця в Криму вилилася у клясичний твір „Кримське промислове садівництво", видане у 1912 році. Це своєрідна поема про сад, що не має собі рівної серед закордонних видань.

Але ось на зміну білій, червона Москва захопила владу в Україні. Вчений продовжує працювати у Млієві, віддаючи всю свою кипучу силу і досвід розвиткові українського садівництва. Однак, не довго. Нещастя прийшло разом з московсько-совєтською окупацією. У 1920 році Левка Симиренка забили. Син ученого — Володимир — пішов батьківською стежкою — захопився науково-практичним садівництвом, але і його, з наказу Москви, знищили.

Славну династію українських садівників Симиренків Москва кинула в забуття, натомість всіляко підносила свого І. Мічуріна.

Лише тепер, коли Москві залежить на тім, щоб підігріти любов до сільськогосподарської праці, захололу в колгоспах, намовили гурт учених садівників з Криму виступити в „Літературній Україні" (часопис з 31-го травня), щоб якось реґабілітувати видатного українського вченого „після вимушеного забуття".

„Не зважаючи на важкі випробування, що випали на долю родини Симиренків, — пишуть вони, — дочка вченого Тетяна все ж зберегла частину матеріялів з батькового архіву. Багато загинуло або безслідно зникло, але є іще унікальні рукописи Левка Симиренка, чернетки наукових праць, рідкісні документи, світлини, листи".

З усього сказаного досі видано в 1961-1963 роках, збережену дочкою, тритомову працю Левка Симиренка „Помологія" — настільну книгу садівників.

Не без намови згори гурт учених з Криму піддав думку створити музей, збудувати пам'ятник вченому у Млієві, надати його ім'я вулицям у Києві та Симферополі.

Запізнілі сльози... крокодилячі сльози Москви.

П. Панасенко

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДУМКИ ДО СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ

Конґрес, що мав би започаткувати скоординовану діяльність українців, які живуть у вільних країнах світу, надзвичайної ваги справа, отже треба її всіма силами й засобами підтримати. Її не вільно трактувати як щось конкуренційне екзильному урядові УНР. Аналогічну інституцію зорганізували жиди, хоч вони мають державний уряд, який диспонує консулярними та місійними представництвами майже в усіх державах, а також представництвом в Об'єднаних Націях.

Для прикладу: Світовий Жидівський Конґрес цього року в Ню Йорку підняв справу асиміляції жидів та нищення їх віри в СССР і прийняв постанови, з якими світ і все жидівство будуть рахуватись.

Нам, українцям, що живемо у багатьох вільних країнах, припала аналогічна місія стати в обороні нашої тисячолітньої культури, традицій та мови, яку немилосердно нищить окупант на очах всього світу, одночасно у нелюдський спосіб використовуючи український нарід і його багатства для своїх імперіялістичних цілей. Цю місію не може виконувати ані наш екзильний уряд, ані окремі партійні середовища, бо не мають жадних представництв в інших державах.

Всеукраїнський Світовий Конґрес повинен зайняти становище до цілого ряду проблем. До цих проблем в першу черґу належать такі: припинення асиміляції українців серед чужих народів і збереження наших релігійних традицій та мови; становище до Українського Католицького Патріярхату; становище до маріонеткового уряду УССР, що допомагає москалям грабувати українські багатства і культурні надбання та винародовлювати Україну через переселення українців в пустирі Азії.

Наш Конґрес повинен створити світову опінію супроти московського народовбивства та панування над іншими народами і домогтися виводу з України московських окупаційних військ, московської таємної та явної поліції, московської комуністичної аґентури і домогтися вільних виборів українського уряду на засадах хартії ОН. Україна, як і всі держави, що є членами ОН, повинна бути цілковито унезалежнена від московської диктатури, мати своє військо і адміністрацію, мати дипломатичні й торговельні зносини з усіма вільними державами.

Щоб виконати цю місію, Світовий Український Конґрес повинен створити виконний орган, до якого ввійшли б представники всіх українських організацій. Цей орган мав би здійснювати ухвали Конґресу з ділянок науки, мистецтва, журналістики, економіки і ін. Цей виконний орган повинен диспонувати бюджетом, який уможливив би публікацію відповідної літератури.

Ми повинні витрачати не менше як сто тисяч долярів річно на видання книжок, щоб інформувати ними світ про наші визвольні проблеми. Ми повинні усвідомити, що, збудувавши пам'ятник Шевченкові, мусимо здійснити його заповіт, а на це потрібно грошей далеко більших, ніж на пам'ятник. І ці гроші потрібні вже до скликання Конґресу. Тому ту лепту, яку кожний із нас склав на побудову пам'ятника Шевченкові, треба подвоїти.

До речі, варто використати всі низові клітини, що збирали гроші на пам'ятник у Вашинґтоні, для збору фондів у користь Конґресу і його майбутнього виконного органу.

Михайло Бабій
Клівленд, Огайо

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ І ЩЕ РАЗ ПРО „ЧУЖИНЦІВ"

На мою скромну гадку, зовсім не варто занехаювати слова „чужинці" навіть у такому значенні, в якому вжив його д-р Роман Голіят. Це слово відіграло певну ролю в добі нашої визвольної боротьби. Для Шевченка „чужі люди" були не тільки в Україні, але й далеко поза нею — коли хотів він указати на те, що знаходиться серед не-українських людей.

На теренах Західньої України поляки були для нас чужинцями, дармащо всі вони були нашими співгромадянами. На них, як на чужинців, дивилася кожна громада українців, яким доводилося жити у корінній Польщі.

Як бачимо, слово „чужинці" може мати ширше значення, і коли це слово ужите без прикметника чи іншого ближчого пояснення, воно само ще не каже нам про те, чи ті чужинці прихильні, чи ворожі нам.

Сказати, що на українській імпрезі тут, в Америці, були присутні чужинці, це не значить образити навіть американців, бо слово „чужинці" заразом каже нам, що та імпреза була суто українською, і чужим на ній був кожен не українець.

Думаю, що 20 років так само, як і один рік, не змінюють справи для людини, що опинилася на чужині. Маю в гадці глибокий духовий аспект, а не зовнішній чи правний. І хоч чужина — так, як Америка — може бути прихильною і гостинною, наділивши нас правом громадян, однак не треба забувати, що це дароване громадянство може бути відібраним, але уродженцеві, який не покидає своєї країни, того громадянства ніхто не може відібрати.

І ще в одному випадку це слово незаступне: сказавши, що хтось з українців одружився з чужинцем або чужинкою, ми не кажемо тим самим, що той чужинець або чужинка є українożерами — москалями, поляками чи прихильними до нас американцями. Цим ми тільки кажемо, що ті українці одружилися не з українцями.

Жиди називають усіх не жидів „ґоями", а тут, в Америці, „джентайлес" (латинське „ґентіліс" від „ґенс" — рід, плем'я, родина). Чи наше слово „чужинець" на окреслення не українця є гіршим від жидівського „ґой"?

Очевидно, що наше слово „чужинець" само зникне тоді, коли не стане тих, які уважають Україну за свою батьківщину, а все поза нею — за чужину. Однак, приспішувати ліквідацію цього терміну немає ані найменшого сенсу, тим більше для тих, які не прийняли і до смерти не приймуть чужої духовости, які намагаються жити своєю духовістю, що для цілого світу є чужою так, як цілий світ є чужим для неї.

Нарешті хочу підкреслити ще один сумний факт, а саме: в самій Україні це слово вже заникає. Там окупантів мусять називати „братнім народом", а чужинців — „іноземцями".

К. Крупський
Денвер, Колорадо

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(60)

Композиція цієї повісти цікава. Автор показує читачеві на початку Германа Ґольдкремера, який пригадує собі своє життя, що почалось на так званому Лані-дільниці в Дрогобичі, де мешкали найбідніші жиди, між ними і Германова мати. Натуралістичні описи цього життя, і смерть Гершової матері під час холери в літі 1831-го року, коли „цілі села пустіли-вимирали, цілі родини щезали зо світу, як віск на вогні. Один не знав про смерть другого, і собі ж смерти вижидаючи. Брат відвертався від брата, отець від сина, щоб не побачити на нім страшної печаті смерти" (ст. 14). Герман щасливо врятувався і попав до онучкаря Іцка Шуберта.

„Яка втіха була для Германа сидіти ззаду на возі на скриниці: спереду і ззаду копиці онуч і всілякого „фурфаання", а понад тими сірими купами ледве виглядає мала голівка жидика в дрантивій шапчині, зі здоровими рум'янцями на лиці. Кучерява, весела" (ст. 24).

Герман-мільйонер, „тепер із погордою дивиться на тодішню бідність", але все ж таки „якийсь тайний недовідомий голос шепоче йому, що це була найщасливіша пора його життя, що тихе щастя, сумирні, погідні дні, котрі прожив у бідності на Іцковім візку, не вернуться для нього ніколи" (ст. 25).

І так в окремих розділах змальоване життя цього головного героя, який пізніше почав на власну руку торгувати, був кінським баришником, мандрівним продавцем, „либаком" ропи в Бориславі. Герман малощо не загинув на ярмарку в Лютовиськах, де був посередником при купівлі волів. І ось тепер він у Бориславі, „його тисячі дійшли до мільйона", але всі достатки і розкоші „не принесли того, що називається щастям, вдоволенням". Германові з'являється привид, який ворожить нещастя.

„Його багатство якось страшно в тій хвилі затяжіло йому. Він був забобонний, і йому в тій хвилі причувалися тільки тисячі проклять, що падали на його голову. Йому, не знати відки, прийшла думка, що багатство — то стоголова потвора, що пожирає інших, але хто знає, може пожерти нарешті й його" (ст. 33).

Та Герман не мав милосердя до покривджених і наказував їх від себе проганяти. Він повчав свого сина-ідіота, що „багатство потрібне на те, щоб панувати над людьми, щоб бачити, як вони хиляться перед тобою, готові віддати тобі на услуги свою силу, свій розум, свою науку, щоб тільки запопасти твоєї ласки". Герман виразно каже: „Що значить одно життя людське, а хоч би й сотки, й тисячі їх, де ходить о отворення нових жил земного багатства, з яких поплине користь на многі покоління" (ст. 130).

При кінці повісти здається, що пляни Германа й Іцка здійсняться. В ямі Германа і в її бокових штольнях працювало щоденно по 20, далі по 30 і по 50 робітників, в міру того, як розширявся простір, зайнятий штольнями під землею. І на Германовім ґрунті знайдено воскові жили, хоч не такі багаті, як на громадській толоці. День-у-день десятки возів, навантажених здоровими, в форму бочок витиснениими брилами воску, тяглися з Борислава до фабрики, а з лісів і з Дрогобича везли терті ялиці та дубові стовпи на цямрини нових штолень" (ст. 145).

Який був кінець Германа й Іцка, — ми вже знаємо. Вони згинули, як гинули у творах Франка з бориславського циклу десятки робітників і робітників в ямах із кип'ячкою. Тому смішним виглядає, коли совєтські літературознавці вважають смерть Германа й Іцка символом загину капіталізму, який і через сто років після написання Франком „Боа Констріктора" не загинув.

И. Колесник у згадуваній нами книжечці пише: „Капітал, розвивається, несе в собі власне забезпечення. Поперше, він вироджується, загниває, витворює в своєму організмі ті токсини, які кінець кінцем уб'ють його силу (образ Ґотліба). Подруге, він викликає до життя новий суспільний кляс — пролетаріят, який стане його могильником. Ось ті лінії розвитку образу Германа Ґольдкремера, які чітко накреслив, але художньо розвинув Франко" (ст. 119).

Твердження Колесника згідне з комуністичним ученням, але воно противиться фактам, бож не міг „вироджуватися і загнивати" в Бориславі капіталізм, який щойно народжувався. Ідіот Ґотліб і його мати Рифка — це божевільні постаті, а стали вони такими не внаслідок капіталістичної економіки, а з уродження — тому вони не можуть символізувати загин капіталізму, і Франко напевно не „креслив таких ліній розвитку" в творі, які в нього вмовляє Колесник, який одначе мусить додати, що автор повісти „художньо не розвинув лінію розвитку образу Германа Ґольдкремера".

А як автор не мав таких плянів, які в нього вмовляє Колесник?

Ширшу ціль поставив собі Франко в повісті „Борислав сміється", де вже виступає, хоч і примітивно, як побачимо, зорганізоване робітництво, бо в повісті „Боа Констріктор" робітники — це темна маса.

Монтреал – Розмонт, Канада

ПАМ'ЯТІ ЗАСЛУЖЕНОГО ДУШПАСТИРЯ

В 1950 р. українці-католики Розмонту одержали окрему парохію Успення Божої Матері, і так як колись перед першими піонерами перед ними стала проблема — побудувати свою церкву. Парохом парахії став св. пам'яті о. Михайло Гаврилюк. Перші наші Богослуження відбувалися в школі ім. Герберта при шостій евню. Тяжкі були початки, та заохочені парохом, всі кинулись до праці. Членкині ЛУКЖ при церкві св. Михаїла створили новий відділ. Постало Сестрицтво Серця Христового.

До церковного Комітету ввійшли найактивніші парохіяни з п. Костем Телішевським на чолі. ЛУКЖ очолила п. О. Федорик, Сестрицтво Сер. Хрис. п. Стефанія Ракуш, УЮК — Іван Матвій. З нами все усміхнений був о. Михайло, який підбадьорював до витривалої праці.

По приватних хатах ми сходилися, в чужих пивницях влаштовували різні імпрези, складали доляр до доляра, щоб здійснити нашу мрію.

В 1952 р. Комітет закупив площу під церкву і посвятили її. В 1955 посвятили угольний камінь в приявності нашого Владики Кир Ізидора. Тоді на бенкеті в залі церкви св. Михаїла Владика сказав до нас слова, які до сьогодні пам'ятаємо: „Будуйте церкву в покорі". І ми будували церкву в покорі, згоді і любові, заохочувані своїм парохом. І ми справді вірили його словам, з запалом прикладались до праці.

Заохочена старшими молодь, зорганізована при УКЮ, не лишалась позаду. Перевела три контести популярности і за здобуті гроші купила до церкви мармуровий престіл і дзвін, який названо Юрієм.

Ми пам'ятаємо, як о. Михайло заохочував дівчаток, що брали участь в контестах. Кожну запевняв, що стане першою, а все це робив з веселими словами. Молодь любила свого пароха. Сестрицтво дбало про церковні ризи, про Вівтарну Дружину.

Так росла наша церква і при Божій помочі 26-го травня 1957 р. відбулося урочисте посвячення. Наша мрія здійснилась.

Крім церкви наш отець парох журився і шкільною молоддю. Він випросив в шкільній комісії приміщення в школі Ст. Брандон і там почала розвиватися наша Рідна Школа, яка існує по нинішній день і має понад 300 учнів. Старанням отця Михайла багато наших родин вернулося до своєї церкви.

Наш парох був великим почитателем Діви Марії. Роджений в Зарваниці, вірив у її силу і в її покров. Навчав нас відмовляти вервицю, щоб наші серця все були в злуці з нашою Покровителькою.

Про усіх людей висловлювався добре, особливо про своїх сотрудників. О. Едварда Ярему називав „Божим чоловіком". У всіх людей бачив лише те, що гарне й добре. Хоч сам не мав здолов'я був завжди жизнерадісний.

Цього року парохіяни вітали його величаво в день Ангела Архистратига, та ще й відзначили 60-ліття з дня народження. Це все сприймав о. Михаїл з гумором і в той час усі забули про грізний стан його здоров'я.

У своїх терпіннях ніколи не скаржився.

Відійшов від нас у вічність 11-го травня, в місяці Марії.

Нехай цих кілька щирих слів від нашого відділу ЛУКЖ буде йому подякою за довгі літа праці у нашій парохії.

Виділ Відділу ЛУКЖ при церкві Успіння Божої Матері.

Наукова праця біолога проф. Романа Максимовича

Хто студіює ботаніку в котромусь із американських університетів, чи просто зацікавився науковим підручником ботаніки, дуже поширеним між студентами цієї ділянки природничих наук, а саме „Анатомія рослин" („Плент анатомі') К. Есау, що в останньому році вийшла новим виданням у видавництві Джон Віллі одночасно в Ню Йорку, Лондові і в Сиднеї, той матиме нагоду запізнатися з іменем українського біолога д-ра Романа Максимовича. В підручнику К. Есау, що є професором Каліфорнійського університету, є відклики до дослідів д-ра Максимовича над будовою клітин з графічними виказами й ілюстраціями.

Професор Роман Максимович не випадково включений у текст студійного підручника. Його ім'я подається в бібліографіях багатьох праць з ділянки біології не тільки англійською мовою, але й німецькою та іншими. Ось недавно вийшла німецькою мовою у видавництві Віргойзера в Базелі у Швайцарії книга професора університету в Базелі Оттона Шіспа п. н. „Мерістеме" про ріст і формування рослин. І там також є відклики до праць і дослідів проф. Романа Максимовича.

Проф. Максимович веде від кількох років досліди в ділянці біосинтези ядрової кислоти в клітинних ядрах під час розвитку листя, як також в ділянці інкорпорації радіоактивних молекул, що входять в синтезу ядрової кислоти. Від семи років американська фундація „Нешенел Саєнс Фавндейшен спонзорує досліди проф. Максимовича, виділюючи щорічні грошові дотації на цю ціль. Квантативна аналіза розвитку листя стала головною ціллю дослідів д-ра Романа Максимовича ще під час його після градуаційних студій для одержання докторату в Пенсильвенійському університеті у Філядельфії.

Цій ділянці біологічних дослідів присвятив він свою докторську працю, що її видав у 1959 році. Від того часу появилось ще шість наукових праць д-ра Максимовича, і кожна з них обговорює висліди точних дослідів у ділянці будови клітин листя, спеціяльности, що її присвятився наш науковець. Ця спеціялізована праця д-ра Максимовича йде по лінії великих дослідів теперішньої науки, щоб відкрити таємницю органічного життя на землі.

Роман Максимович народився в Камінці біля Львова. Там також почав свою науку, що її закінчив іспитом зрілости вже на еміґрації в 1946 в гімназії св. Андрея в Іннсбруку, в Австрії. Університетські студії почав в Іннсбруцькому університеті, студіюючи ботаніку. Життєві обставини не дозволили йому продовжувати студій негайно після прибуття до ЗДА в 1949. Щойно після кількох років вдалось йому повернутися до університету. Свої студії завершив Роман Максимович докторатом філософії з ділянки біології в Пенсилвенійському університеті у Філядельфії.

Ввесь час своїх студій він працював дослідним асистентом-викладачем в цьому університеті. Після закінчення студій д-ра Максимовича запросив Університет у Вілянові під Філядельфією на позицію асистента - професора біології. В цьому університеті працює наш науковець досьогодні, ведучи курс „Аналіза росту і розвою" для докторантів, як також загальний курс фізіології рослин і загальної біології.

В попередньому місяці д-р Максимович пережив велику подію у своїй науково-педагогічній праці. Президент університеоу у Вілянові по науковій частині проголосив промоцію д-ра Максимовича з позиції викладача (асошісйт професор) на повного професора біології в цьому давньому університеті. Університет у Вілянові за восьмирічний побут д-ра Максимовича в ньому дуже розбудував свій біологічний департмент. Збудовано новий модерний будинок для стислих наук із модерними ляборaторіями. Кожного року біологічний департамент університету в Вілянові й особисто проф. Роман Максимович отримують високі дотації на науково-дослідну працю в ділянці біологічних дослідів.

Університет висилає також кожного року свойого професора-біолога д-ра Максимовича на міжнародні з'їзди біологів. В останньому році він побував на такому науковому з'їзді в Англії. Американський університет і американські наукові установи високо оцінюють діяльність д-ра Максимовича. Гордиться ним і наша українська громада тим більше, що він активний у громадському житті, як діяльний член Пластового сеньйорату, як член Ради українського коледжу — Менор Джуніор Коледж, та й як прикладний голова родини і батько чотирьох дітей, які виховуються в українській школі і в Пласті на добрих українських громадян.

Т.

● У Лондоні два молоді бандити застрілили на вулиці, в білий день, в минулу п'ятницю 12 серпня, 3-ох полішистів, які наблизились були до їхнього авта. Англійські поліцисти були без зброї, бо в Англії поліцисти носять тільки короткі палки. Гадають, що вбивниками були грабіжники банку, за якими поліція вела розшуки по всьому Лондоні. Змобілізовано всю британську поліцію в погоні за вбивниками: Свідки того вбивства встигли записати число авта вбивників і подали їх докладний опис. Одного вбивника арештовано в 70 годин після злочину.

ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ НА ОСЕЛІ ІМ. О. ОЛЬЖИНА В ЛІГАЙТОНІ

Конґресмен Фред Роні й Осип Клисяк під час церемонії відкриття Тижня Поневолених Націй, що відбувся заходами Відділу УКА Лігайвалійської Округи на Оселі ім. О. Ольжина в Лігайтоні. На трибуні сидять (від правого боку): о. Червінський, о. митр. прот. Данилевський, о. монс. С. Тиханський. Зліва угорський пастор д-р Ормай.

Успіх інж. д-ра Юрія Ґамоти

(Вашинґтон, Д. К.) Д-р Юрій Ґамота, член пластового куреня „Лісові Чорти", взяв активну участь в річній Вашинґтонській Конвенції Товариства Фізиків, що відбувалася вднях 25-29-го квітня 1966 р. у Вашинґтоні, та виголосив доповідь на тему: „Interaction of Charged Quantized Vortex Rings in Liquid Helium" і „Measured cross - section for the interaction". Ці доповіді були часткою його праці для одержання титулу доктора фізики. Д-р Ґамота одержав в університеті Міннесоти ступінь бакалавра фізики в 1961 р., а ступінь кандидата наук в 1963 р. Тепер працює асистентом при дослідній ляборaторії університету Мишиґен в Ен Арборі, Миш., і викладає курс фізики. В міжчасі одержав вже ступінь доктора фізики.

БАГАТО ПОДІЙ НАРАЗ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

теж спочатку скритикував Москву, за що йому трохи дісталось по руках, а потім узявся критикувати комунізм у Юґославії. Останнім часом вирішив він валити Тіта та його режим. Це можна зробити, писав Михайлов, шляхом організації в країні, поряд комуністичної, ще однієї партії. Для цього рішив Михайлов з групою своїх однодумців видавати новий, справді демократичний часопис.

Михайлов проповідує, що комуністичний режим у Юґославії вже „зістарівся", народи Юґославії не потребують, щоб в їх імені говорила тільки комуністична партія та її провідник Тіто. З вини комуністичної партії, твердить він, — в краї знехтувано конституцію, затискується вільну думку, занепадає економіка, процвітає корупція ожебрачується населення.

Ніби прислухаючись до голосу Михайлова й подібних до нього, Тіто усунув свого офіційного наступника Ранковіча, що уособлював собою „тверду лінію комунізму", спираючись на таємну поліцію, якою раніше керував він сам, а потім керували його найближчі поплічники. Розправа з Ранковічем та з близькими до нього особами в таємній поліції ніби свідчила про якусь демократизацію і лібералізацію самого Тіта та керованого ним режиму.

Михайло Михайлов поставив вимогу, щоб слідом за Ранковічем „пішов спати" й Тіто, а його місце заступив Джілас. Тіто наказав арештувати Михайлова. Поліція наказ виконала. В зв'язку з цим перед світом виникло питання: чи комунізм у Юґославії йде до лібералізації та демократизації, чи до скріплення диктатури?

От стільки подій та справ у комуністичному таборі принесли щоденники з 14-го серпня!

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка, і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 27

М. Балабан, Гюстон	$ 20.00	Д. Смитанюк, Бейсайд	2.00
д-р Р. Сміж Кол Ситі	15.95	Ф. Сотник, Дітройт	2.00
І. Дяченко, Шикаґо	10.00	М. Щербанович, Рокебури	1.60
Н. Н., Торонто	8.00	Т. Опарик, Озон Парк	1.50
І. Попович, Бруклин	5.10	Ю. Бойчук, Брістоль	1.00
Т. Бойко, Джерзі Ситі	4.00	Ф. Боровський, Рочестер	1.00
С. Бойків, Ірвінґтон	3.40	С. Гринчук, Гемтремк	1.00
І. Ковальчик, Ню Брітени	3.00	М. Дідик, Олд Фордж	1.00
С. Паньків, Сан Франціско	3.00	М. Зопко, Бікон Фоллс	1.00
К.М. Полатайко, Пітсбурґ	3.00	Н. Карачевська, Йонкерс	1.00
О. Клисяк, Аллентавн	2.70	В. Коріньовський, Ст. Катрінс	1.00
М. Бервінчак, Майперсвілл	2.00	А. Кочан, Віндгем	1.00
В. Воркевич, Тімміне	2.00	В. Левицький, Нюарк	1.00
О. Гладкий, Бронкс	2.00	І. Молодич, Мусап	1.00
О. Городиський, Шикаґо	2.00	Ф. Петрик, Левіттовн	1.00
Л. Король, Монтреаль	2.00	С. Стасів, Ром	1.00
Я. і Е. Ликтей, Ютика	2.00	С. Шаґала, Філядельфія	1.00
Н. Оброца, Віннінеґ	2.00	А. Каишан, Філядельфія	0.75
Т. Семаківський, Ґрес Велей	2.00	В. Мадич, Дітройт	0.70

Три доньки композитора Миколи Колесси виступають на телевізійній програмі

Київ. — Недавно на телевізійній програмі у Києві виступило музичне тріо — три сестри Колессівних зі Львова. Дівчата — це доньки відомого композитора і диригента Миколи Колесси. Найстарша Оксана — піяністка, молодша за неї, Харитя — віолончелістка, а наймолодша Соломія — скрипачка. Дівчата створили ще в 1963 році невеликий музичний ансамбль і почали давати концерти. Оксана вже закінчений музик; вона покінчила консерваторію і працює вчителькою гри на фортепіяні в консерваторії у Львові. Дві молодші сестри саме закінчують свої студії в цій же консерваторії У програмі сестер Колесівних твори Бетговена, Гайдна, як також і твори українських композиторів, в тому числі і їхнього батька.

ГОЛОВНИЙ КОМАНДАНТ ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКОГО ЛЕТУНСТВА ВЕРНЕР ПАНЦКІ ПУБЛІЧНО У ПРЕСІ ЗАКИНУВ військовому міністрові Кай Уве фон Ґасселеві, що 61 катастрофа суперсонічних бомбовиків типу Старфайтер в німецькому летунстві — це вина Ґасселя, який всупереч вимогам летунського командування спротивився закупові модерних технічних апаратів, що дають більшу безпеку, ані апаратів для відшукування загинулих над морем літаків, та обмежив час вишколу летунів.

Замість квітів на могилу нашої Дорогої Стрийни

сп. п. Теодозії Ґалібей

складаємо 50.00 долярів на Український Католицький Університет в Римі.

Люба і Роман ГАЛІБЕІ

В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Незабутнього Чоловіка

бл. п. інж. АРТЕМА ЗУБЕНКО

буде відправлена

ПАНАХИДА

за спокій Його Душі на Українськім Православнім Цвинтарі в Бавнд Бруку

в п'ятницю, 26-го серпня 1966 р.

о 1-ій год. по пол.

Сповіщаю Друзів, Приятелів і Знайомих.

Є. ЗУБЕНКО

Бостон, Масс.
„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ"

Шкода було залишати 15-го травня залю школи „Мері Кирлей Гай-Скул", в якій українці Бостону побачили „Запорожця за Дунаєм" в гостинному виконанні Української Театральної Групи ім. Л. Українки округи Олбані, Н. Й. Патріотична атмосфера опери С. Г. Артемовського та щирий український гумор вповні прикували увагу присутніх. Ще досі гомонить зворушлива кінцева Молитва Хору та стоять перед очима всі барвисті сцени, виповнені щирою грою цілого театрального ансамблю.

Загально У. Т. Група виконала оперу сердешно й радісно. З великою посвятою вбудовувала в гру свою душу й почування. Актори вдало відтворили цілу широку скалю шляхетних патріотичних та любовних почувань та вірно передали український побутовий кольорит та гумор з життя запорожців. За це ми всі висловили щиру подяку устами д-ра В. Бандери, а своє признання всім виконавцям підкреслено ще й двома китицями червоних рож, щоїх дві дівчинки вручили Одарці й Оксані.

Ця прем'єра „Запорожця" перед бостонцями показала також й те, що засновники й актори зробили не лише велику роботу, заснувавши свою театральну групу округи Олбані, але як початкуючий, непрофесійний ансамбль вложили багато труду, щоб добитися певного мистецького рівня.

Треба зазначити, що обі жіночі ролі Одарки й Оксани були краще опрацьовані й перевищили ролі акторів. Але з-поміж чоловічих роль треба вирізнити ролю Карася, що був майже рівноправним партнером Одарки.

Найкращу гру під оглядом музичної та акторської інтерпретації ролі Одарки дала Марта Копач-Гречаник. Це драматичний сопран, вишколений в віденській Консерваторії, з широкою концертовою практикою — навіть як кольоратурки — в Зах. Україні (Перемишль), у Відні та в Америці.

В ритміці та голосоведенні виказала Одарка високий мистецький рівень техніки голосу, що блистів в дуже чистих інтонаціях. Голос в неї вирівнаний в усіх регістрах звучав в широкій скалі однаково легко й приємно в найвищих й в найнижчих тонах. Всі арії, скоромовки та співи виконала з ясно зрозумілою дикцією, з драматичною або з глибоко-ніжною динамікою. Всі партії співу вміло контролювала знаменитою технікою віддиху. Блискучою короною її співів була сольова частина Молитви, що вичарувала перлини сліз в очах, або десь глибоко в серці приявної публіки. В сценічній грі рухлива й темпераментна та переконлива, але не крикрлива, не люта й не сварлива. Техніка її співу та її особисті добре зрежисеровані акторські вартості вирізнили й піднесли Одарку понад увесь ансамбль театру й показали, що вона може бути зачислена в ряд найкращих артисток в цій трудній ролі.

Добрим партнером Марти К. Гречаник був Ярослав Ліщинський, що ролю Карася виконав також на високому рівні. Абсольвент співу й скрипки Мюнхенсько Консерваторії. Голос в нього резонантний, краски темного, блискучого оксамиту, приємного виробленого тону. В інтонаціях пересічно чистий, нефорсований, виповнений якоюсь об'смистою гладкою й густою магнетичною силою, що його радо слухаєте. Також добрий технік в орудуванні голосом і віддихом. Ролю виконав свобідно, щиро з повної глибини своїх широких, кремезних грудей, виявляючи себе безпосереднім й добрим актором. Карась дав гарну картину типічного та вірного Україні Запорожця. Я. Ліщинський старався дати зразок запорожця дотепного жартуна, що любить себе й других розвеселити, що тільки вдає, що боїться жінки, а переповнений тугою за рідним краєм й шукає способу, як повернутись в Україну. Його індивідуальні акторські спосібності вимагають кращого режисерського опрацювання.

В ролі Оксани виступила Галина Базар, роджена українка в Америці з батьків Лемків, має закінчену музичну школу, виступає в різних американських та українських хорах — як член і як солістка. Чутливо й поетично переживала вона ролю Оксани та виконала її з романтичною ніжністю залюбленої та патріотичної дівчини і в сценічній грі і музикально своїм ніжним сопраном, що відзначався чутливою дівочою краскою. Хоч це її перші кроки на сцені українського театру в У. Т. Групі ім. Л. Українки, хоч у вимові та в добрій дикції замітний окремий акцент — то велика щирість гри, певна доза скромности рухів та несміле дівоче хвилювання добре гармонізували її милу гру. Вона своїм шляхетним, ліричним сопраном милозвучно переливала глибокі почування любови до батьківщини та до Андрія. Тим здобула собі загальну симпатію й признання й полонила публіку.

Галині Базар треба висловити на цьому місці подив, пошану й вдячність за те, що, хоч роджена в Америці, вивчила українську мову і свій вільний час присвячує українській музиці та українському театральному мистецтву. Режисерові театру залишається ще поле праці з цією Оксаною під оглядом техніки віддиху.

Володимир Літинський високий ростом, появився в ролі Андрія й своїм теплим ліричним тенором відкрив безпосередність своїх почувань до батьківщини та до Оксани. В кольориті своїх арій гарно ілюстрував своє завзяття й захоплення втечею з Оксаною з-за Дунаю в Україну. Його гарний, приємний високий голос і гра потребують ще пильного технічного та режисерського опрацювання.

Оксана з Андрієм дали мальовничу музичну скульптуру романтичних та шляхетних, молодих патріотів, що в своїх любовних, шовкових дуетах і аріях особливо підкреслювали рідний край. Це була позитивна режисерська риса опрацювання. Їхні голоси в красках і ліризмі зливалися й покривались як краски веселки. Вони обоє добивались у свойому виконанні не лише високих нот, але й до вершин шляхетних почувань.

Ролю султана виконав Ярослав Кушнір зовсім добре, але в цілості гра видавалась може дещо заштивною. Селіг Аґа (Василь Боднар) виказав гарний гумористичний талан, але роля не була вповні сценічно опрацьована, тому були дилетантські помилки. Також недоставало музичного опрацювання ролі Імама (Йосиф Мороз), бо вражала неясна дикція й формальне виспівування нот. Голос добрий грімкий підходящий до цієї ролі. Коли він обнизив несподівано музичну лінію речитативу за октаву нижче (хоч партитура цього не нотує), його дикція поправилась.

Поминаючи деякі слабші інтонації хору, як напр. на початку (за сценою), хор в цілості був на висоті свойого завдання, особливо в кінцевій, груповій сцені при виконанні Молитви. На широкому чистому молитовному акорді хору й оркестри після вдалого Андрієвого соля, що творчо й суверенно блистів на тлі просительної гармонії хору, знову появився блискучий голос Одарки у вершинному виконанні сольової частини Молитви. Це була дійсна насолода слухати її коронну арію, що нею М. Копач-Гречаник дуже щиро драматизувала голосоведення чудової, чистої молитви, що ми її слухали захоплені з запертим віддихом й зворушені до глибини серця. Немов ясним метеором понад хором і з хором її голос звучав цим разом зовсім лірично, а чутлива й виразна дикція була виповнена глибиною молитовної чистоти й мистецького переживання, що надавало надхніння хорові та активізувало його гармонійну акцію, потягаючи й публіку на дорогу молитви цілим її серцем й уявою далекого рідного краю.

* *
*

Танцювальна група „Верховина" з Вотервліту, Н. Й., своєю балетною технікою, стилем та хореографічною композицією виконаних танків дуже приємно здивувала й захопила публіку й бостонських танцюристів.

Балетмайстер Михайло Савків знає діло, він завдав собі труду й вивів своїх танцюристів далеко поза границю звичайних народних танків на шлях балетного репертуарного мистецтва. Молоді танцюристи виказали добру техніку й динаміку кроків, ґраціозну легкість темпераментних рухів та з вершинним акробатичним виконанням скоків викликали бур'ю захоплення публіки. Гарно дібрані народні стилеві строї доповняли своїм кольоритом бравуру цього вже ширше знаного балетного ансамблю.

Оркестрі театру належиться признання й вдячність. Вона зложена з самих американців, членів симфонічної оркестри в Скенектеді, Н. Й. Якраз тому вони заслуговують на пошану й признання, бо як американці полюбили вони українську театральну культуру та зовсім безінтересовно трудяться й помагають У. Т. Групі та їздять з нею по містах округи Олбані. Оркестра точно вдержала темп, ритміку й мелодіоведення, з чуттям передала інструментальну красу опери „Запорожця" й тонально піддержала на мистецькому рівні гру цілого ансамблю театру.

Концертмайстром була відома піяністка Ірина Заячківська - Гаврилюк. Своєю рутиною надавала темп та творила широку музичну базу, що на ній оркестра сміло розбудовувала своє шляхетне виконання милозвучної опери.

Цілу акцію опери „Запорожця" держав вміло й вправною рукою на вершку батути музичний керівник та голова театральної групи Ярослав Кушнір, що своїм музикальним серцем разом з чутливим концертмайстром творили живе темпераментне музично-поетичне й керівне звено опери.

Підсумовуючи успіхи цієї прем'єри „Запорожця" в Бостоні, треба з признанням ствердити, що гра театральної групи промовила до серця й проникла глибоко в душу глядачів. Їй належиться вдячність не лише бостонських українців, але кожда громада повинна цю групу одушевлено приняти. Признання треба висловити також ініціяторам й основникам того театру, що вони зібрали таких відважних, ідейних та здібних акторів, що щиро й безінтересовно трудяться для поширювання української театральної культури.

Сюди треба зачислити групу режисерів театру, що між ними, як ми довідались, брав участь ред. І. Дурбак та піяністка І. Г. Заячківська. Дальше сценографів М. Коргуна та Е. Наболотного, організаційного керівника В. Боднара, адміністратора І. Романишина та голову театру Я. Кушніра.

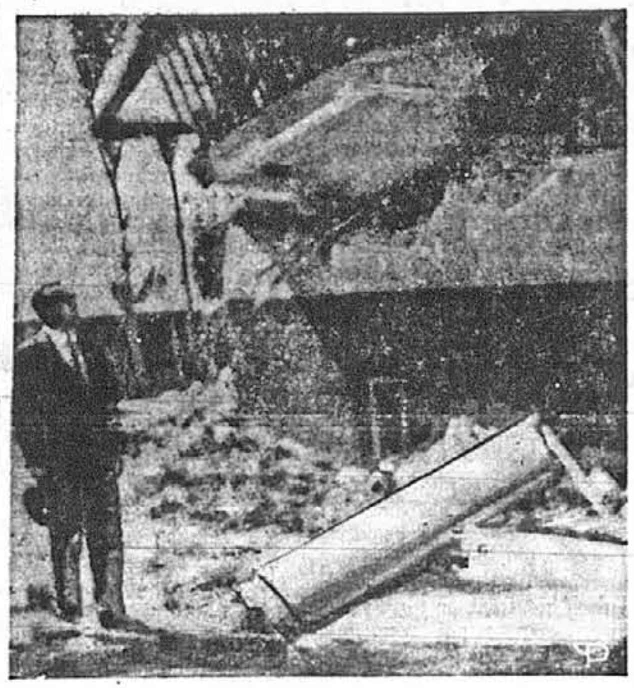
Цей театральний гурток ідеалістів являється маркантним виховним чинником й мальовничим показником української театральної культури на терені згаданої округи і поза нею, бо дав змогу побачити „Запорожця" тим всім, що його ніколи ще не бачили.

Ця культурна й шляхетна місія має особливий вплив на нашу молодь, на неукраїнців, а таки — правду сказати — й на нас самих. Їхня виховна заслуга, ще й в тому, що вони ввесь чистий прихід з вистав вплачують на Фонд Катедри Українознавства та на Український Університет в Римі.

Кінчаючи ці враження рясними оплесками бостонців, які напевно ніколи не забудуть цього „Запорожця", бажаємо У. Т. Групі округи Олбані великих успіхів в їхній дальшій ідейній та трудній праці на полі українського театрального мистецтва.

Інж. Михайло Вінтонів

ЗЕМЛЕТРУС У ТУРЕЧЧИНІ

Турецький прем'єр Сулейман Демірел оглядає руїни міста Ерзурум у Східній Туреччині, зниценого важким землетрусом. Внаслідок цього землетрусу були зруйновані десятки міст і сіл.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 28-го СЕРПНЯ 1966 р.

ПИТТСБУРГ, Па. Місячні збори Т-ва Рогатин — 396-ий Відділ УНСоюзу, о год. 12-ій дня в залі укр. прав. церкви св. Володимира, 18th and Sidney St. Проситься членів від 16 року, прибути на ці збори. — М. Федунак, секр.

ТАРЗАН, ч. 5674. Сорро починає діяти!

Хоч тубільці були настрашені Зетаром, то відмовилися виявити свою вірність йому. Нагло хитрий магік Сорро поволікся вперед.

Тарзан насупив брови... Він тепер пізнав правдиву силу, що стояла за ханом!

— Почекайте, пане! — шептав Сорро, — поки я не покажу в'язням візію!